

**Jeanne d'Arc på turné
med Riksteatret**

**Hva er vi villige
til å kjempe for i dag?**

Produsert av Nobels Fredssenter

'Klikk' på foto for visning av introfilm

Hvordan kan en ung jente bli et ikon for en hel verden?

Historien om Jeanne d'Arc har engasjert og fascinert gjennom århundrer. Livet hennes var like dramatisk som det var kort. Bondenjenta ble bare 19 år, men rakk å lede soldater i krig, krone en konge og tenne et håp som skulle bli vendepunktet i Frankrikes hundre år lange krig mot England.

I dag, nesten 600 år senere, slåss vidt forskjellige grupper om eierskap til Jeanne. Katolikker, feminister, nasjonalister – alle vil ha henne som sin frontfigur. Hvem var Jeanne d'Arc, og hvor kom motet hennes fra? Hva er det med skjebnen hennes som fortsatt berører oss – lenge etter at ble brent på bålet, og gjort til helgen?

Bruk undervisningsmaterialet digitalt

Med hensyn til miljøet har vi valgt å lage et undervisningsmaterieell som er tilpasset digitale flater, og ikke print. Undervisningsmaterialet består av interaktive lenke som fører deg videre til materialets vedlegg.

Tips på veien!

Om du ønsker å lage en kortere økt, kan du utelate den kreative gruppeoppgaven. Denne kan også utvides til et mer omfattende gruppearbeid over flere økter.

Lykke til!

MONICA DYBWAD
Jeanne d'Arc

"Jeg utfordrer Nobels Fredssenter til å fortelle om to av deres tidligere fredsprisvinnere som har skapt et stort engasjement for sin sak"

Hva er vi villige til å kjempe for i dag?

Et digitalt undervisningsopplegg om ytringsfrihet, demokrati og pressefrihet

Kampen om sannheten

I 2021 fikk Maria Ressa og Dmitrij Muratov fredsprisen for sin uredde kamp for ytringsfrihet på Filippinene og i Russland. Fredsprisen 2021 er en pris til alle journalister verden over som risikerer liv og sikkerhet i en verden der sannhet, tillit og demokrati står på spill. Kampen for ytringsfrihet, er også en kamp for demokratiet.

På Nobels Fredssenter utvikler vi digitale undervisningsopplegg som skal være lette å bruke i undervisningen. Temaet for denne økten er ytringsfrihet, demokrati og pressefrihet. Gjennom utforskende og kreative oppgaver ønsker vi å løfte frem viktigheten av en fri og uavhengig presse.

Vi håper dere vil like undervisningsopplegget!
Hilsen pedagogene på Nobels Fredssenter

OSCAR JEAN
Skuespiller

Om undervisningsopplegget

Ytringsfrihet er friheten til å si og uttrykke hva vi mener. Det er også friheten til å høre hva andre mener. At vi kan uttrykke det vi mener, gjør at vi kan kritisere de som har makt, og at ulike medier kan trekke frem saker de mener det er viktig å sette søkelys på. På denne måten får vi mulighet til å følge med på hva de folkevalgte gjør, og velge nye folkevalgte dersom vi er misfornøyde.

Undervisningsopplegget er delt inn i tre deler:

1. Demokratiet står på spill!: fokuserer på fredsprisen 2021 og forholdet mellom demokrati og ytringsfrihet.

- > Innføring med digital utstilling, film og spørsmål (15 – 20 minutter)
- > Kreativt gruppearbeid (30 minutter)

2. Journalister i fare: oppgave om hvor farlig det kan være for journalister som ytrer seg mot autoriteter.

- > Oversikt over pressefrihet i land og spørsmål (10 minutter)
- > Klasseromsoppgave (15 minutter)

3. Elevjournalister: elevene prøver seg som journalister og får utforske saker som engasjerer dem.

- > Skriveoppgave (15 minutter)
- > Forslag til videre arbeid

- **Målgruppe:** videregående opplæring
- **Tidsbruk:** 60- 90 minutter

Læreplanmål:

Fra opplæringslovens tekst om overordnet del, demokrati og medvirkning:
«Skolen skal gi elevene mulighet til å medvirke og til å lære hva demokrati betyr i praksis. Opplæringen skal fremme oppslutning om demokratiske verdier og demokratiet som styreform. Den skal gi elevene forståelse for demokratiets spilleregler og betydningen av å holde disse i hevd.»

Lokale læringsmål:

- Elevene skal kunne forklare begrepet ytringsfrihet
- Elevene skal kunne forklare hva pressefrihet er
- Elevene skal kunne forklare sammenhengen mellom ytringsfrihet og demokrati

Oppgave 1: Demokratiet står på spill!

Utforsk de to digitale ressursene nedenfor og svar på spørsmålene.

1. Nobels Fredssenter har laget en digital utstilling om journalistene Maria Ressa og Dmitrij Muratov som fikk fredsprisen i 2021. Gjør deg kjent med utstillingen om Dmitrij Muratov og Maria Ressa.

SE UTSTILLINGEN OM RESSA **HER**

SE UTSTILLINGEN OM MURATOV **HER**

2. I videoen under forteller Ingvill, journalist og informasjonsansvarlig på Nobels Fredssenter, om sammenhengen mellom demokrati og ytringsfrihet.

"Det å være journalist er faktisk ett av verdens farligste yrker"

'Klikk' på foto for visning av video

Ingvill Bryn Rambøl
Informasjonsansvarlig - Nobels Fredssenter

Svar på spørsmålene:

- Hva er ytringsfrihet?
- Hvorfor er ytringsfrihet avgjørende for at vi skal ha et demokrati?
- Fortell kort om Maria Ressa og Dmitrij Muratov
- Hvilke utfordringer har de møtt?
- Hva tror du er forskjellen på å være journalist i Norge og i Russland eller på Filippinene?

Kreativ gruppeoppgave

Gå sammen i små grupper. Se for dere at dere jobber som programledere og journalister i Supernytt på NRK. De som pleier å se på Supernytt er barn i alderen 8 til 12 år. En dag gir sjefen dere i oppgave å lage et innslag der dere skal forklare hvorfor media ofte beskrives som "den fjerde statsmakt". Dere kan skrive et manus eller filme. Vis innslaget eller les manuset høyt for klassen.

Huskeliste for gruppene:

1. Tenk igjennom hvordan dere skal forklare begrepet på en så enkel måte at barna som ser på Supernytt forstår det.
2. Bli enige om hva dere vil ta med i innslaget.
3. Bestem dere for hvordan dere vil presentere innslaget for resten av klassen.

Oppgave 2: Journalister i fare

Organisasjonen Reportere uten grenser (RSF) har laget en oversikt som viser graden av pressefrihet for journalister i 180 forskjellige land. Undersøk hvordan forholdene er for journalister i landene der de to fredsprisvinnerne kommer fra ved å bruke tall fra pressefrihetsindeksen og barometeret:

SE PRESSEFRIHETSINDEKSEN **HER**

SE BAROMETERET **HER**

RSFs definisjon på Pressefrihet:

«evnen til journalister som individer og kollektiver til å velge, produsere og formidle nyheter i allmenhetens interesse uavhengig av politisk, økonomisk, juridisk og sosial innblanding og i fravær av trusler mot deres fysiske og mentale sikkerhet»

Svar på spørsmålene:

- Hvilken plass har Russland på pressefrihetsindeksen?
- Hvilken plass har Filippinene på pressefrihetsindeksen?
- Hvor mange fengslede og drepte er det i Russland? Og har det forandret seg de siste årene?
- Hvor mange fengslede og drepte er det på Filippinene? Og har det forandret seg de siste årene?

Klasseromsoppgave:

(*) Lærer leser opp instruksjonene nedenfor og elevene løser oppgavene underveis.

Instruksjoner til opplesning:

> **Du er i en maktposisjon.** Velg selv et av følgende alternativer og noter: president, statsminister, fyrste eller konge. (bruk 2 min)

> **Du har gjort noe ekstremt dumt,** som ikke tåler dagens lys. Det kan være underslag, overgrep, korrupsjon eller en kriminell handling. Bruk fantasien og noter ned en kort røverhistorie (bruk 4 min)

> **En journalisten har fått greie på hva du har å skjule.** Han kommer til å publisere saken i den populære og velrennomerte nyhetskanalen "NBK". Hva gjør du for å stanse ham? (bruk 2 min)

Oppsummering i fellesskap:

- Hvordan har dere forsøkt å stanse journalisten?
- Har noen brukt manipulasjon og bestikkelser?
- Har noen brukt trusler og straff?
- Hvilke konsekvenser får det at pressen ikke er fri for hhv. makthavere, individet, samfunnet?

Oppgave 3: Elevjournalister

Gå sammen i grupper eller jobb individuelt.
Finn deretter en valgfri nettviss.

- Finn en tabloid eller overdreven overskrift. Forsøk å omformuler overskriften så den blir mer saklig.
- Finn en litt kjedelig overskrift. Hvordan kan du gjøre overskriften mer tabloid og spektakulær?

Tenk etter og fyll ut:

- Hvis jeg var en journalist ville jeg brukt min penn til å opplyse folk om:

Tips til videre arbeid:

Hvor går grensa for hva som er greit å si? Finnes det egentlig en grense for hva vi har lov til å uttrykke? I denne leksjonen kan du lære mer om hatefulle ytringer og ytringsfrihet.

FLERE OPPGAVER
OM YTRINGSFRIHET **HER**

MATS MOE, EIRIK LANGÅS JØRGENSEN, ELIAS MOUSSAOUI OG GORM GRØMER
Skuespillere

Er du på jakt etter inspirasjon til undervisningen?

Visste du at vi på Nobels Fredssenter har en [digital undervisningsside](#)? Her finner du leksjoner og digitale ressurser som du kan bruke i undervisningen. Vi jobber med temaer som dialog, medborgerskap, rasisme, menneskerettigheter og mye mer. Meld deg på [Nobel-pedagogenes nyhetsbrev](#), dersom du ønsker oppdateringer om arbeidet vårt.

SJEKK UT FREDSSENTERETS NETTSIDE [HER](#)

Gjerne ta kontakt med oss om du har noen spørsmål:

Miriam Røsler
mr@nobelpeacecenter.org

Mari Holmsen
mh@nobelpeacecenter.org

NOBEL PEACE CENTER

